

# Serafinan housujen teko-ohjeet

*Serafina de Castillon*

**Perusmallisten miesten housujen teko-ohje. Malli käy kaikkiin keskiajan aikakausiin.**

**Materiaalisuositus: kestävä pellava**

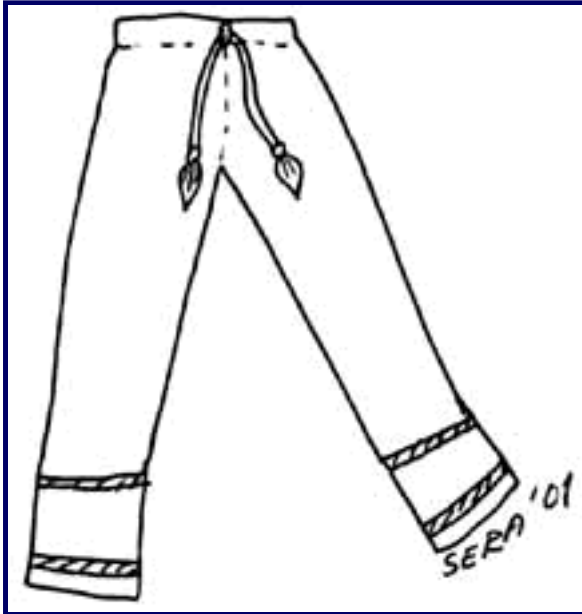
**Kankaan menekki: n. 1,5 m**

Skandinaviasta ei ole löytynyt yhtään kunnollista todistetta viikinkiajan housujen mallista, Suomesta on löytynyt vain kankaanosasia joista mallia ei olla voitu päätellä. Väitetään, että pohjolassa housujen lahkeet ommeltiin leveällä välikappaleella yhteen - tai olen myös nähnyt ruotsalaisissa lähteissä kuvia, jossa esitetään viikinkien housut läpällisinä keskeltä niin että läpän aukaistua voi käydä vessassa riisumatta ollenkaan housuja. Kuitenkin suurin osa viikinkien housumalleista ovat pelkkää arvailua tai päätelmää.

Euroopassa taas saatettiin tehdä pelkkiä lahkeita jotka kiinnitettiin vyöhön niin että pysyivät ylhäällä. Lahjehousuja ei kuitenkaan ole soveliasta tehdä, sillä vastaan tulee Suomen Laki (siveys). Lahjehousujen vyötäröosaan voi tosin laittaa kangaskappaleen vyön alta kiinni niin, että kangas kulkee edestä haaroihin ja haaroista taakse. Tähän kankaaseen kannattaa tehdä nauhakuja vyötärölle eikä jättää eteen ja taakse lerpakkeita (kuten intiaaneilla oli tapana). Reunustukset kannattaa tehdä pehmeistä materiaaleista etteivät ne hankaa nivusia vereslihalle.

Koska vähäisten löytöjen perusteella ei voida päätellä tarkkaan minkälaiset housut väellä oli viikinkiaikana, voi kankaan järkevällä leikkaamisella ja pienellä hukkapalojen määrällä perustella kai loogisesti, että tämän perusmallin mukaiset housut olisivat voineet olla käytössä ja muinaisessa Suomessa. Voidaan siis sanoa, että tämä housuohje kävisi yleistykseksi miesten keskiaikaisista housuista ja on varsin käypä ainakin keskiaikaharrastukseen riippumatta aikakaudesta jota harrastat.

**Kuinka voit tehdä vaikkapa tällaiset housut: (Klikkaa kuvaa niin saat sen isommaksi!)**

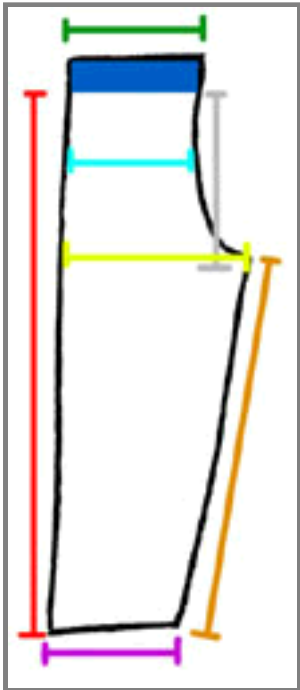


Housujen teko itsessään on todella helppoa ja nopeaa. Ja kerran otetut mitat käyvät aina uudelleen (ellei liho tai laihdu merkittävästi). Vaikein osuus on mittaaminen ja osien oikean koon saaminen, loppu onkin sitten lasten leikkiä.

Mikäli housuista tulee liian pienet, korjaaminen on hankalaa ja hermoja kuluttavaa. Kannattaa tehdä ainakin ensimmäisistä housuista "liian isot", näin selviää helpommalla. Housuissa ei niinkään haittaa vaikka ne jäisivät löysälle, suurempi harmi on jos ei pysty liikkumaan. Paksummista materiaaleista (esim. villasta) tehdyt housut täytyy mitata tarkemmin, sillä muuten ne tekevät kiristettäessä liian jäykät pussit vyötärön kohdalle. Ja housuistahan jää näkyviin tunikan alta normaalisti vain lahkeet.

**Ennenkuin aloitat: katso keskiaikaiset [materiaaliohjeet](#) ettei mene työ hukkaan ;) Lisäksi pese kankaat ennenkuin alat leikkaamaan niitä ettei tule yllätyksiä (kun ne kutistuvat ensimmäisessä pesussa).**

## 1. Mitat: (Klikkaa kuvaa niin saat sen isommaksi!)



Voit ottaa kokomalliksi jotkut löysät housusi, joiden lahkeet ovat riittävän pitkät. Muista että keskiaikainen materiaali ei jousta, housuissa pitää mahtua liikkumaan. Langansuunta on mielellään pysty.

**Vihreä, mitta otetaan vain jos teet eteen tai sivuille halkiot ja nyöriykset kuten kohdassa 4 kuvataan:** Mittaa vyötärön ympärysmittasi, jaa se neljällä koska housuihin tulee neljä osaa. Muista! + saumavarat!

**Vaaleansininen, tätä mitta käytetään myös vyötärössä jos et tee halkiota:** Lantio (takapuolen päältä) leveimmältä kohdalta + 15 cm + saumavarat, kaikki jaettuna neljällä (4 osaa).

*Esimerkilaskenta: vaikkapa lantion ympäryys 100 cm + 15 cm + 8 saumaa x 2cm (saumavarat) / 4 osaa = noin 33 cm. Henkilöllä jonka lantion ympäryys on 100 cm jokaisen neljän housuosan leveys vyötärön ja lantion kohdalla on 33 cm johon sisältyy saumavarat 2 cm joka puolelle (kaikkiin reunoihin).*

**Keltainen:** Reiden ympäryys paksuimmalta kohdalta + 7 cm + saumavarat, jaettuna kahdella (2 osaa).

**Harmaa:** Mitta vyötäröstä haaroväliin + liikkumavaraa + saumavarat. Mallina voi käyttää omia hyväkokoisia housuja.

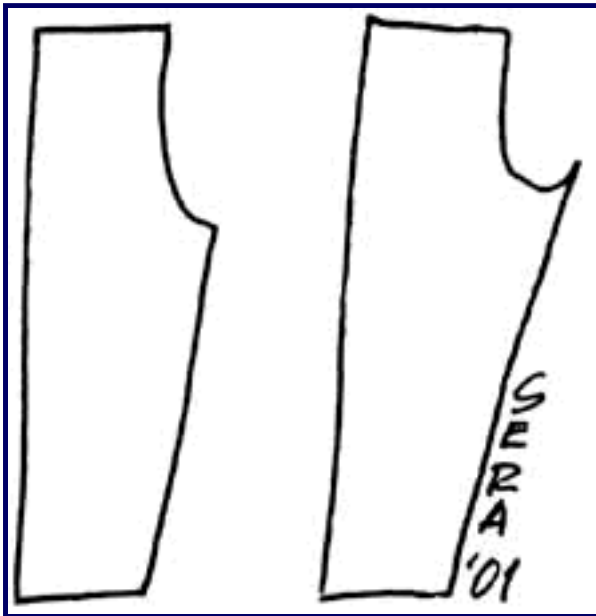
**Sininen:** Noin 8 cm korkea "ylimääräinen" mitta vyötärön kohdalla, johon tulee vyönarulle kuja. Tämä 8 cm lisätään punaiseen mittaan kun mitataan osan korkeutta! Ja kun se kääntyy, jää vyötärökujalle korkeutta n. 4 cm.

**Punainen:** Mitta vyötäröstä nilkkaan. Muista lisätä saumavarat! Tee mielummin liian pitkät kuin liian lyhyet (pientää on helpompi kuin suurentaa).

**Oranssi:** Mitta nilkasta haaroväliin - siihen kohtaan mihin haluat housujen laskeutuvan. Älä tee liian tiukkaa (eli pitkää saumaa), muuten et voi kumarrella. Älä myöskään tee liian lyhyttä mittaa ettei tule "hopparihousut" eli sellaiset joiden haaroväli lököttää polven kohdalla.

**Lila:** Nilkan kohdan haluttu ympäryys / 2. Muista saumavarat! Muista että nilkan kohta ei voi olla liian tiukka, muuten jalka ei mahdu sisään ja housuista tulee ahdistavat.

## 2. Osat: (Klikkaa kuvaa niin saat sen isommaksi!)



**2 x etuosa, 2 x takaosa**

Vasemmalla puolella on etuosa, oikealla takaosa.

Takaosaan tulee syvempi istumaosa, sillä housuissa pitää päästä taipumaan. Mikäli housuista tulee todella isot, syvennystä ei tarvita.

Huomaa, että kumpaakin osasta tarvitaan kaksi kappaletta. Mikäli sinulla on kangas jossa on "oikea ja väärä puoli", tarkista että leikkaat kankaat oikeinpäin! (Eli yksi vasen etupuoli ja yksi oikea etupuoli...)

**Huom!** Nämä eivät ole kaavat vaan kuvat jotka osoittavat tarvittavia kappaleita.

Langansuunta on pysty.

## 3. Ompelujärjestys:

**Nyrkkisääntö:** ommellessa AINA kankaan oikeat puolet vastakkain.

- Sivusaumat yhteen (jalan ulkopuolelta)

Tarkista tässä kohtaa, että ompelet yhteen yhden etukappaleen ja yhden takakappaleen.

- Jalan sisäsaumat yhteen

- Haara-osa yhteen (voit laittaa lahkeet niin, että niiden oikeat puolet tulevat vastakkain ja toinen lahje on toisen sisässä. Muista vahvistaa haarasauma, se joutuu koetukselle)

- Vyönarun kuja housujen sisään päin

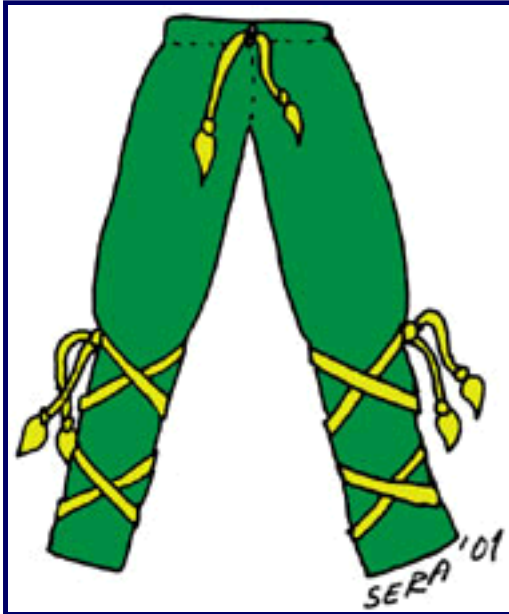
- Lahkeiden alakäännökset, huolittelu

- Mahdolliset koristenauhat

Sitten leikataan vyönarun kohdalle eteen keskelle kaksi pientä reikää josta naru pääsee ulos ja huolitellaan reikien reunat jos tarpeen. Reikien ei tarvitse olla isompia kuin puolitoista kertaa vyönarun paksuus. Pujotetaan naru kujaansa esimerkiksi ison hakaneulan avulla. Kaksi reikää siksi, että se helpottaa solmimista.

Muista välissä kokeilla housuja tarkistaaksesi että todella mahdut niihin ja pystyt myös vapaasti liikkumaan.

#### **4. Käyttömahdollisuuksia ja muunnelmia: (Klikkaa kuvaa niin saat sen isommaksi!)**



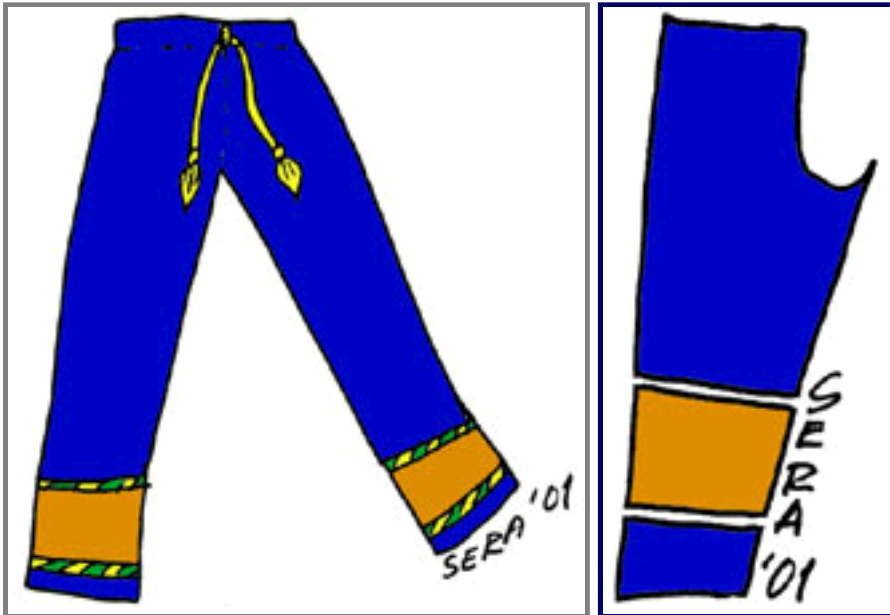
Housuja voidaan käyttää ihan vain suorina tai nyörittää ne nilkkojen ja polven väliltä. **Mikäli teet lahkeista nyöritettävät housut, tee niistä vähän liian pitkät (n. 10 cm liian pitkät normaalikäyttöön!).** Nyöritys kun nykii niitä aika paljon ylöspäin. Nyöritetty housu on kuviteltu olleen viikinkien tapa.

Viereisessä kuvassa vyönarukuja on normaalisti kiinni.



Kenkien nahkanarut voi myös nyörittää lahkeiden päälle.

Housut tulevat vain vähän näkyviin tunikan alta. Viereisessä kuvassa on vielä aika lyhyt tunika.

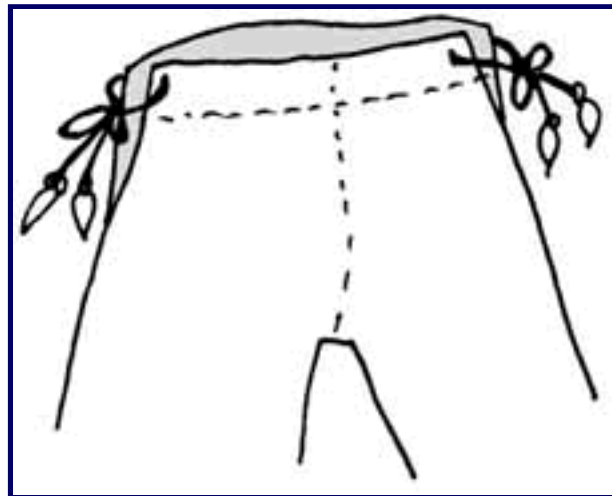
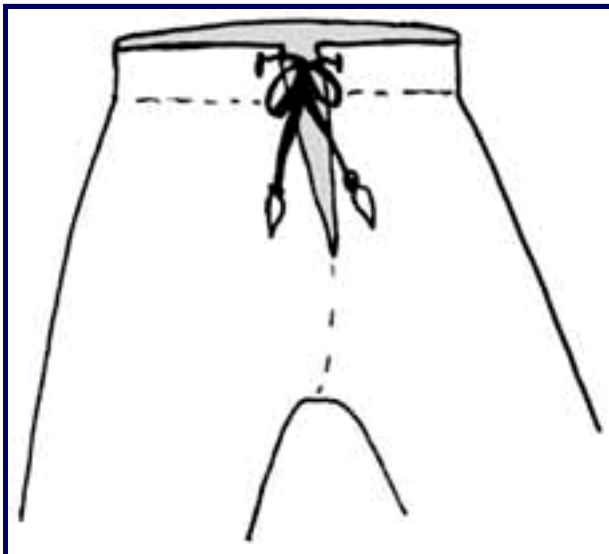


Housut voidaan myös tehdä useammasta osasta, täytyy katsoa vaan että osat muodostavat kaavan muotoisen mallin yhteen ommeltuna. Saumakohtat voi peittää vaikka koristenauhalla.

Viereisessä kuvassa vyönarukuja on normaalisti kiinni.

Koko housut ... ja pelkkä lahje

**Eteen tai sivuille voi tehdä halkiot jotka nyöritetään kiinni, näissä jaettu vyönarukuja:**



*Tällöin housujen mittaan otetaan mukaan myös vihreä mitta!*

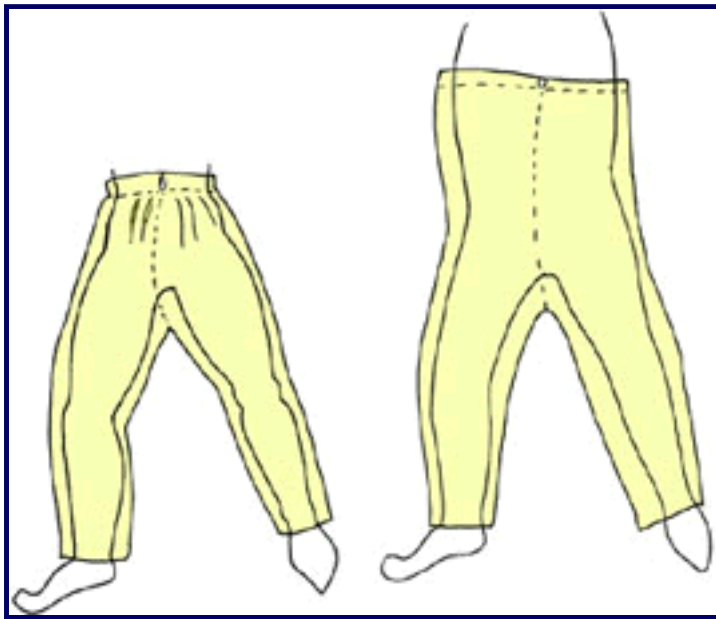
Lämpimämmät housut saa kun tekee ne villasta, mutta ne kutittavat. Alle täytyy kuitenkin tehdä esim. pellavaiset housut tai käyttää moderneja pitkiksiä.

Väreillä ja koristenauhoilla voi luonnollisestikin leikkiä. Koristenauhan voi myös kiinnittää housujen sivusaumaan pystysuoraan.

**Huomautuksia:** *Keskiaikana oli tapana tehdä vaatteita useammasta kappaleesta, sillä ei silloin ole välttämättä ollut niin suuria määriä (taikka varsinkaan kovin leveää) kangasta. Kaikki vanhat kankaanpalaset käytettiin tarkasti hyväkseen, niistähän saatiin lisää vaatteita! Keskiajan ihmiselle kangas oli suhteessa todella paljon kalliimpaa kuin meille nykyään. Siinä sopi valita, että ostaako uuden puvun kankaat vai syökö ensi kuussa. ;)*

**Huomautuksia 2:** *Koristeita ja koristenauhoja käytettiin yleisesti jos niihin oli varaa. Mieti siis persoonaasi, olisiko hänellä varaa kulta- tai hopeakirjailtuihin nauhoihin, miten paljon ne maksaisivat jos eläisimme oikeasti keskiajalla. Sama juttu on nyöriin kohdalla: onko sinulla varaa kultaiseen nyöriin vai olisiko realistisempaa laittaa nyöriksi vain pellavanarua.*

## 5. Erilaisten ihmisten housut ovat erilaiset: (Klikkaa kuvaa niin saat sen isommaksi!)



### 5 a) Housut laihalle tai sopusuhtaiselle

Väljät liikkumavaralla. Kangas jää ryppyyn vyötärönarun kiristyksessä.

### **5 b) Housut lihavalle tai mahakkaalle miehelle.**

Vyötärön voi nostaa vatsan päälle niin housut ovat mukavammat. Tällöin aikaisempien mittojen harmaa mitta nousee hurjasti (ja sen mukana luonnollisestikin myös sivumitta). Housut muistuttavat vähän Obelixin housuja koska vyötärö nousee vatsan päälle.

### **5 c) Housut naiselle?**

Ei ikinä, sanon minä. Pitkälle, melkein 1900 -luvun puoliväliin asti, yhdessäkään kuvassa en ole nähnyt naisella housuja. Sehän olisi ollut ainakin keskiajalla täysin siveetöntä, epänaisellista ja kerettiläistä, melkein yhtä paha kuin lyhyet hiukset. Roviolle sellaiset.

Kyselin viisaammiltani, että olisiko hameen alla voinut olla housut edes kylmässä pohjolassa. Vastaus oli edelleen ei. Pitkät sukat vain ja useampi kerros hamekangasta.

...Tosin villejä veikkauksia matkustelevista naisista housuissa on ollut, paras keino suojata itsensa raiskauksilta on ollut naamioitua mieheksi. Matkustelevien ammattien naiset saattoivat olla bardeja tai muita viihdyttäjiä.

## **6. Menikö pieleen?**

### **Pystyy liikkumaan, mutta jotenkin liian kapeat, ottaa kiinni polven kohdalta kun kyykistyy:**

Leikkaa koko pituinen suorakulmion muotoinen kangaspala joka kiinnitetään ratkotun sivusauman väliin nilkasta vyötäröön asti.

### **Ei pysty pyllistämään, kyykistymään eikä tekemään spagaattia:**

Leikkaa salmiakin muotoinen pala jonka lisäät ratkotun istumasauman väliin keskelle niin, että se tulee enemmän takapuolelle kuin eteen (ihminenhän taipuu vain eteenpäin jolloin takana tarvitaan enemmän tilaa). Spagaattimiehille lisätään pala suoraan haaroihin.

### **Nilkat liian kapeat, ei mahdu jalkaan, muutoin hyvä:**

Leikkaa kiila ja kiinnitä se polvesta alaspäin ratkottuun ulkosaumaan. Älä kuitenkaan tee liian leveää kiilaa ettei tule hippihousut.

### **Vyötärö jää liian alas:**

Älä ompele narukujaa suoraan housujen kankaasta vaan leikkaa erillinen kangas kujalle. Kiinnitä tämä suorakaiteen muotoinen kangaspala housujen vyötäröosaan niin, että se muodostaa kujan.

### **Liian isot:**

Ota joka saumasta vähän sisään.

Antoisampia ompeluhetkiä toivottaa

**Serafina de Castillon**

[ladyserafina@hotmail.com](mailto:ladyserafina@hotmail.com)

**Nämä olivat keskiaikaisten housujen teko-ohjeet Serafinan mukaan.**

[Serafina](#) (eikä seura) ottaa vastuun mahdollisista virheistä ja hänelle saakin kernaasti huomautella mahdollisista virhehistä.

**[Takaisin kirjastoon](#)**

